

ROZWIJANIE KREATYWNOŚCI

Wielu rodziców spotyka się ze stwierdzeniem, że rozwijanie kreatywności dziecka najlepiej rozpocząć w wieku przedszkolnym. Nie należy jednak zapominać, że kreatywność małego człowieka zaczyna się wcześniej, wraz z wypracowaniem odrębnego sposobu myślenia i rozwiązywania problemów. Każdego dnia maluch staje przed wyzwaniem, które pozwalają mu zyskać pewność siebie i swoich opinii. Co ważne, każdy rodzic może wspomóc rozwój kreatywności swojego dziecka, wykorzystując sytuacje życia codziennego.

1. Od czego zacząć rozwijanie kreatywności u dziecka?

Rozwój kreatywności u dziecka wymaga zapewnienia maluchowi możliwości działania, twórczego rozwiązywania problemów i dowiadzania się nowych rzeczy. Dziecko uczy się bowiem zapamiętywać i wykorzystywać swoją wiedzę, realizując stawiane przed nim zadania.

Jak proces rozwijania kreatywności u dziecka wygląda w praktyce?

- Pozwól maluchowi na podejmowanie prostych decyzji, na przykład w kwestii obiadu lub weekendowego wyjazdu. W ten sposób zachęcisz dziecko do niezależnego myślenia, które jest ważnym aspektem kreatywności.
- Zadbaj o to, by telewizja nie była ulubionym medium swojego dziecka. Zachęcaj malucha do zabaw bez elektronicznych gadżetów.
- Pilnuj, by w otoczeniu dziecka znajdowało się wiele przedmiotów pobudzających jego wyobraźnię - najlepsze są klocki, kredki i książki.
- W trakcie zabaw pokazuj dziecku, jak z pomocą wyobraźni zmienić kawałek tektury w ciekawy przedmiot, na przykład domek dla lalek lub teleskop. Chwal przejawy kreatywności.
- Zadawaj dziecku pytania szczegółowe, wymagające innej odpowiedzi niż "tak" lub "nie". Razem zastanawiajcie się, co byłoby, gdyby zwierzęta mówiły, a ludzie mieszkali na Księżycu. Zachęcaj malucha również do znalezienia sposobu na poprawę danej sytuacji, np. "Jak możemy szybciej posprzątać pokój?"; "Jak zanieść wodę kwiatkom bez rozlewania?".
- Czytaj dziecku książeczki - rozmawiajcie na temat uczuć bohaterów lub tego, co może wydarzyć się w kolejnym rozdziale.
- Baw się z dzieckiem, wymyślajcie różne scenariusze. Nie unikaj zabaw wymagających zabrudzenia się lub zrobienia bałaganu.

2. Pedagogika twórczości

Twórcze myślenie to nie jeden proces, a kilka mechanizmów intelektualnych. Są to:

- abstrahowanie,
- kojarzenie,
- dedukcja,
- indukcja,
- posługiwanie się metaforami,
- transformacje zdobytej wiedzy.

Rozwijanie kreatywności dziecka to także uczenie go otwartości, tolerancji i kwestionowania utartych stwierdzeń. Ważne jest także wychodzenie poza schematy myślowe, świadomość tego, jak

myślimy i rozwiązujemy problemy (w uświadomieniu sobie tego pomaga np. zadawanie sobie pytań i podpowiadanie sobie w czasie rozwiązywania zadania).

Pedagogika twórczości zajmuje się rozwijaniem kreatywności dziecka, czyli stymulowaniem wszystkich tych operacji. Stara się ona „dodawać” umiejętności twórcze dziecku, a „odejmować” wszelkie przeszkody w tworzeniu. Tego typu inwestycja w rozwój przedszkolak może przyczynić się do jego rozwoju w różnych dziedzinach. Zaletą tego typu podejścia jest podmiotowe, a nie przedmiotowe, traktowanie dziecka.

Metody wspomagające rozwój kreatywności dziecka wykorzystują m.in.:

- technikę „burzy mózgów”,
- zadania zabawowo-twórcze do samodzielnego lub grupowego rozwiązywania,
- samodzielne odkrywanie wiedzy przez dziecko,
- różnorodne, nietypowe materiały i przedmioty codziennego użytku pobudzające do kreatywności,
- zadania podnoszące samoocenę dziecka,
- pracę w grupie,
- pobudzanie ciekawości dziecka.

W trakcie zajęć rozwijających kreatywność, dzieci nie są zmuszane do samodzielnego działania i wypowiedziania się. Pozwala to na samodzielną decyzję o tym, kiedy włączyć się aktywnie do zabawy, oraz na uczenie się poprzez obserwację rówieśników. Wykonywane zadania mają charakter otwarty, nie ma w nich dobrych i złych odpowiedzi.

3. Co daje dziecku rozwijanie kreatywności?

Dziecko edukowane w sposób pozwalający na swobodne, kreatywne tworzenie i rozwiązywanie problemów otrzymuje więcej niż dziecko edukowane tradycyjnie. Otrzymuje ono pewność siebie i otwartość na świat i ludzi, nie ma trudności w wyrażaniu siebie i komunikowaniu się z otoczeniem. Tego typu metody uczą działania w grupie i dzielenia się pomysłami z innymi.

Dzięki temu, że pobudzanie kreatywności to pozwalanie na samodzielne myślenie i twórcze rozwiązywanie problemów, dziecko jest bardziej samodzielne intelektualnie. Dziecko zachęcane jest także do zadawania pytań, a więc pod warunkiem, że otrzyma odpowiedź, zwiększy się także jego wiedza o świecie. Pedagogika twórczości zwraca także uwagę na rozwój inteligencji emocjonalnej dziecka.

MGR AGATA PACIA (KATULSKA) Psycholog kliniczny i psychoterapeuta pracujący w nurcie psychodynamicznym.